

11. April 2016

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx afxx. xxx 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Vi skal fra Siumut fremkomme med følgende bemærkninger til forslaget.

Vi er glade for, at Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer her fremviser sine gode evner til med fast hånd, at styre finanserne og med en ledelsesstil, der ikke kan misforstås, forelægger en klarere og mere konsekvent forvaltning af sit område.

Vi er udmærket klar over, at den udvikling som vi er tilskuere til, i sig selv er en udfordring. Det er da også årsagen til, at vi med alle kræfter spændt hårdt for, gør alt hvad vi kan for, at finde alternative indtægtskilder, hvilket i øvrigt alle uden undtagelse bør være medvirkende til.

Vi kommer derfor heller ikke udenom, at det som vi gang på gang skændes mest bravt om: hvordan vi kan sikre landskassen bedst muligt, og hos hvem vi skal hente de midler vi nu engang ikke har, eller hvor vi nu med den strammest mulige styreform skal finde besparelser på dit og dat. Tiden er snarere inde til, at vi bør sætte i højsædet, at vi skal have sat nogle mål op om, at få skabt en velfærdsmodel, der kan skabe bedre vilkår og som skal komme af en finansielt skabt model, som vi selv har grundlagt og som gavner hele vort land på den bedst tænkelige og sikreste måde.

Forvaltningen af landskassen må gerne ske udfra velafbalancerede principper, og målsætningen må meget gerne være, at der skal være balance i regnskaberne. Dog skal det nævnes, at vi har rimeligt dårlige erfaringer med de forsøg, der har været på, at skabe balance i regnskaberne, hvorfor vi fra Siumut mener, at det i sidste ende bedst kan betale sig, at lade pengene arbejde.

De finansielle midler, der er godkendt af Inatsisartut og som skal bruges til vidt forskellige formål – de godkendte økonomiske midler skal vitterligt benyttes helt eksakt til det formål, som bevillingen er gået til, hvilket skal fremgå ganske klart af regnskaberne.

Som et godt eksempel herpå vil vi fra Siumut fremhæve, at de anlægsmidler der er sat til side og som ikke bliver brugt alligevel, kan man stort set ikke gøre noget ved, hvilket vi må få styr på og se at få revurderet.

Det siges, at vi er bagud med vore anlægsopgaver i en størrelsesorden på 6-12 milliarder kr. Hvis dette er udgangspunktet, kan man passende spørge, hvorfor vi ikke i stedet bruger den 1,1 milliard kr., som vi har sat til side til anlægsopgaver, fremfor at de står stille.

Siumut er mere end interesserede i, at få sat en kæp i hjulet for de galloperende udgifter, som det offentlige forbrug er et udtryk for.

Dog skal vi ile med at sige at dette ingenlunde er nytænkning.

Vi har netop skabt storkommunerne i den hensigt, at dæmme op for de kæmpe udgifter til forvaltningen i kommunerne. Formålet hermed var, at komme dobbeltadministrationen til livs. Faktisk blev en lang række områder decentraliserede og udflyttet til de nye storkommuner i den gode hensigt, at få en smidigere, hurtigere og billigere service iværksat.

Desværre er det sådan, at selvom en række sagsområder således er decentraliserede, så er der stadig mange andre opgaver der står for tur og faktisk har høj prioritet. Kommunernes anstrengte økonomi gør, at det tynder ud i medarbejderstaben til trods for, at de har overtaget sagsområder, der er tunge nok i sig selv. Omvendt ser man så, at det centrale magtapparats medarbejderstab bliver fler og fler.

Da storkommunerne blev etableret, var nogle af de vigtigste mål og hensigter blandt andet, at nogle af de ansvarsområder som Selvstyret sad på, gradvist skulle udflyttes til kysten - ud til de nye storkommuner, men dette er endnu ikke sket i tilfredsstillende grad, hvorfor, at Siumut ønsker, at opfordre Naalakkersuisut til, at fremskynde denne proces, fordi det er en nødvendig proces.

Ud fra det gældende regelsæt skal kommunerne på den mest forsvarlige måde udarbejde deres budgetter, hvilket i sig selv er i orden og skulle vi lige sige, så følger kommunerne faktisk denne fremgangsmåde, til trods for, at de ikke kan få deres budgetter til at hænge sammen, så lykkes det i større eller mindre grad, at få budgetterne tilpasset og tage deres egne målsætninger med, dog sker det, at der indimellem sker uforudsete ting som gør, at vort budget ikke kan følges og da der bør tages forbehold herfor, så bakker vi op om, at overgangen fra førstebehandlingen til andenbehandlingen kommer til at ske på efterårssamlingen.

Vi ønsker, at der skal foretages meget grundige overvejelser i forbindelse med kravet om, at kommunerne skal stramme op på, ikke at skulle have underskud på deres drift. Kommunerne har selvstyre og har deres selvstændige drift og er særdeles ansvarlige i deres daglige virke, samtidig med, at de lovgivningsmæssige krav kendes og følges. Derudover føres der tilsyn med kommunerne. Så snart den mindste uoverensstemmelse skulle poppe op, så kan kommunerne til enhver tid få besøg af tilsynsrådet og få pålagt, at stramme op på deres styring af kommunen. I de groveste tilfælde kan en kommune komme under tilsyn. Det er på dette grundlag, at vi mener, at man lige skal tænke sig om en ekstra gang, hvis man vil stramme yderligere op i forhold til de gældende regler og procedurer.

Svagheden i relation til myndighedernes økonomiske styring og ledelse i relation til den daglige drift i det hele taget, vil vi fra Siumut gerne komme ind på, idet, at overflytningen af skattestyrelsen og incasso virksomheden til centralt hold, overvejende har været mindre succesfuldt, for eksempel har kommunernes budgettering nu den svaghed, at de skattemæssige indtægter, ikke længere kan omsættes direkte til budgetterne, idet forvaltningen af skat efter at være blevet centraliseret nu ikke længere kan kontrolleres og bruges i samme udstrækning som før.

De centrale myndigheders forvaltning med hensyn til de budgetterede anlægsopgaver, er i dag placeret centralt i Selvstyret og hvad skulle der egentlig talt være til hinder for, at man foretager en hurtigere decentralisering af dette ansvarsområde? I Siumut mener vi, at de afsatte midler til anlægsopgaver, bedre kan forvaltes ved, at man hurtigst muligt udflytter disse ansvarsområder ikke mindst i betragtning af situationen i dag, hvor anlægsmidlerne ikke realiseres og blot overføres til, at skulle ligne forbrugte midler i landskassens regnskab - vel vidende, at pengene end ikke er blevet rørt i det finansår, hvortil de ellers er bevilget og blot overføres til de kommende år, hvorfor at Siumut er af den holdning, at vi må foretage en ny vurdering af anlægsskuffen.

Med disse bemærkninger skal vi fra Siumut blot huske på følgende ting i forbindelse med at forslaget viderebehandles:

- Der skal lægges vægt på det kommunale selvstyre.
- Selvstyrets forvaltning af landets finanser og driften heraf i det hele taget både forsåvidt det angår den lovmæssige, men også regelbaserede drift, så er der sket en klar tilsidesættelse af det politiske ansvar henimod, at embedesmændene har fået for stor magt der stadig er stigende, hvilket klart kan mærkes i negativ retning ude i samfundet.
- Anlægsskuffen der egentlig bare er en slags sparekassekonto, må ophøre herfra og pengene skal ud og arbejde, som formålet jo retteligt er.
- I relation til alle slags anlægsopgaver, skal forvaltningen heraf tilrettelægges således, at der anlægges et forretningsmæssigt synspunkt og, at man skal udnytte de udenlandske investorer, der ønsker at investere deres penge her.
På denne måde vil de fremtidige ansvarsområder indenfor det sociale område, sundhedsområdet, skole- og uddannelsesområdet få meget bedre betingelser, at fungere på.
- Naalakkersuisoq for Finanser og Naalakkersuisoq for Bygge- og Anlægsområdet skal udfra de økonomiske midler, der er afsat hertil, arbejde målrettet på, at de midler der er afsat til anlæg, her i vort land realiseres i praksis.

Med disse bemærkninger omkring Kommunernes og Selvstyrets budgetter og regnskaber, foreslår vi, at forslaget videresendes til det respektive udvalg, inden forslaget andenbehandles, samt henstille til, at de bemærkninger der i øvrigt er fremkommet, henlægges til andenbehandlingen af punktet til efterårsamlingen.

Jess Svane SIUMUT